

Inleiding: De opmars van het dikke-ik **9**

Deel I

1. Postmoderne zingeving	35
1.1 Modernisering langs drie assen	36
1.2 Drie strategieën	38
1.3 Narratieve leerprocessen	41
1.4 Habermas en Gadamer	43
1.5 Vier humanistische wegwijzers	46
1.6 Kunst als medium van inzicht	52
1.7 Het belang van kritiek	57
1.8 Tot slot	60
Noten	62
2. Horizontale transcendentie	64
2.1 Voorbij transcendentie als overmacht	65
2.2 Transcendentie als alteriteit	72
2.3 De noodzaak van kritiek en pluraliteit	76
Noten	81
3. Horizontale begrenzing	84
3.1 Het onmenselijke	84
3.2 Michel Foucault: waarheidsmacht en levenskunst	88
3.3 Intersubjectiviteit en kritiek	92
3.4 Horizontale begrenzing	95
Noten	100

Deel II

4. Objectiveren, organiseren, zin geven	103
4.1 Macronatuur, mesonatuur en micronatuur	105
4.2 Symbool en techniek	110
4.3 Modus-één en modus-twee kennis	115
4.4 Drie kennismodi in het genomicsonderzoek	119
4.5 De versmelting van feiten en waarden	125
4.6 Een strategische logica	130
4.7 Co-creatie in organisaties	134
4.8 Tot slot	138
Noten	139
5. Van Prozac tot poëzie	142
5.1 De meervoudigheid van de psychiatrische praktijk	143
5.2 Twee ambachten	148
5.3 Empathie	153
5.4 Maatschappelijke wonden	157
5.5 Hond en hand	162
5.6 Maakbaarheid en zingeving	167
Noten	171
6. Criminaliteit, veiligheid en modus-drie leerprocessen	173
6.1 Utopie of fantasma?	177
6.2 'Restorative justice'	181
6.3 De straf voorbij	183
6.4 Het belang van de plek der moeite	188
6.5 Kosten en baten	192
6.6 De politieke betekenis van modus-drie leerprocessen	194
Noten	197

Deel III

7. Humanisme in 2010	203
7.1 Vijf humanistische begrippenparen	205
7.2 Bijziendheden	208

7.3 De postmoderne situatie	211
7.4 Kritisch humanisme	213
Noten	215
8. Levenskunst en burgerschap in een technopolis	217
8.1 Leven in een technopool	218
8.2 Vier kenmerken van de technomaatschappij	221
8.3 Drie verdragende thema's	224
8.4 De verhouding tussen cognitieve en narratieve leerprocessen	227
8.5 Het belang van praktisch humanisme	229
8.6 Levenskunst, onafgestemdheid en actief burgerschap	231
8.7 Samenwerking en innovatie	236
8.8 Tot slot	240
Noten	242
9. Bouwstenen voor een kritisch humanisme	244
9.1 Bestaansvragen in een mondiaal perspectief	245
9.2 Het verlangen naar erkenning en de destructie van de ander	249
9.3 Foucault en Benjamin	251
9.4 Levenskunst is niet genoeg	254
9.5 Politiek op drie niveaus	256
Noten	257
Slotbeschouwing: voorbij het dikke-ik	261
Literatuur	277
Verantwoording	282
Namenregister	283
Over de auteur	287